

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання кваліфікаційних робіт
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок»
освітньо-професійної програми
«Фінанси, банківська справа та страхування»
усіх форм навчання

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

науково-методичною радою ДДТУ

21.03.2024 р., протокол № 3

м. Кам'янське
2024

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Дніпродзержинського державного технічного університету заборонено.

Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних робіт для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування». ДДТУ. Кам'янське, 2024. 63 с.

Укладач: к.е.н., доц. Світлана ГАНЗЮК

Відповідальний за випуск:
зав. кафедри фінансів та обліку
д.е.н., проф. Оксана БУДЬКО

Рецензент: д.е.н., проф. Світлана ЮДІНА

Затверджено:
на засіданні кафедри фінансів та обліку
Протокол № 3 від 05.03.2024 р.

Методичні рекомендації містять загальні вимоги до організації процесу підготовки, виконання, оформлення та захисту кваліфікаційних робіт здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування», а також основні етапи підготовки, орієнтовану тематику кваліфікаційних робіт, структурні елементи та вимоги до їх оформлення та захисту.

ЗМІСТ

Стор.

№	Вступ	4
з/п		
1	Загальні вимоги та завдання до кваліфікаційної роботи	9
2	Основні етапи підготовки і виконання кваліфікаційної роботи	11
2.1	Вибір теми кваліфікаційної роботи	11
2.2	Складання змісту кваліфікаційної роботи	13
2.3	Оформлення завдання	13
2.4	Підбір літературних джерел та їх аналіз	13
2.5	Збір практичних даних	15
2.6	Виконання кваліфікаційної роботи	15
2.7	Керівництво кваліфікаційною роботою	16
2.8	Рецензування кваліфікаційної роботи	17
2.9	Нормоконтроль кваліфікаційної роботи	18
2.10	Перевірка роботи на плагіат	19
2.11	Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи	21
3	Захист та оцінка кваліфікаційної роботи бакалавра	22
3.1	Порядок захисту кваліфікаційної роботи	22
3.2	Критерії оцінки кваліфікаційної роботи	23
4	Структура і зміст кваліфікаційної роботи бакалавра	25
4.1	Загальні вимоги	25
4.2	Вимоги до структури роботи	25
4.3	Вимоги до змісту розділів кваліфікаційної роботи	27
5	Вимоги до оформлення роботи	38
	Додаток А Орієнтована тематика кваліфікаційних робіт	44
	Додаток Б Форма заяви на затвердження теми	51
	Додаток В Форма титульного листа кваліфікаційної роботи	52
	Додаток Г Форма завдання на кваліфікаційну роботу	53
	Додаток Д Зразок форми відгуку наукового керівника	55
	Додаток Е Зразок зовнішньої рецензії	56
	Додаток Ж Зразок заяви про дотримання академічної доброчесності	57
	Додаток З Зразок титульного аркушу демонстраційного матеріалу	58
	Додаток К Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи	59
	Додаток Л Приклад оформлення рисунків і таблиць	60
	Додаток V Приклад оформлення формул та переліку джерел	61

ВСТУП

Завершальним етапом навчання здобувачів у закладі вищої освіти та необхідною умовою присвоєння їм освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» є виконання кваліфікаційної роботи та її захист.

Кваліфікаційна робота бакалавра є узагальненням попередніх наукових пошуків здобувача в процесі його навчання в університеті, результатом його самостійної наукової роботи і має статус інтелектуального продукту на правах рукопису. Це творча робота, під час якої студенту необхідно продемонструвати вміння користуватись науковою літературою, вирішувати складні фінансово-економічні проблеми, використовувати економіко-математичні методи, володіти комп'ютерними інформаційними системами і технологіями, тобто фундаментальними вміннями і знаннями, достатнім для виконання завдань і обов'язків визначеного рівня професійної діяльності. В рамках спеціальної підготовки вона покликана показати, як студент опанував комплекс дисциплін навчального плану. У плані професійної підготовки кваліфікаційна робота повинна продемонструвати вміння здійснювати дослідження й приймати обґрунтовані фінансові рішення в конкретних умовах роботи підприємства, установи чи організації. Разом з тим виявляється відповідність здобутої освіти професійно-кваліфікаційній характеристиці і паспорту спеціальності.

Мета виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи – систематизація, закріплення і розширення теоретичних і практичних знань у галузі фінансів, банківської справи та страхування, виявлення уміння застосовувати набуті знання при вирішенні конкретних економічних, наукових і виробничих задач, розвиток навичок ведення самостійної роботи і застосування методик дослідження при вирішенні проблем і питань, що розробляються у кваліфікаційній роботі, виявлення ступеня підготовленості студента до самостійної роботи в різних сферах економічної системи України в сучасних умовах невизначеності.

Успішне виконання і захист кваліфікаційної роботи є свідченням сформованості у здобувача інтелектуальних якостей, що визначають його розвиток як особистості і є достатнім для присвоєння йому кваліфікації бакалавра, як певного освітньо-кваліфікаційного рівня.

Перелік загальних та фахових *компетентностей*, які отримують здобувачі в процесі підготовки та захисту кваліфікаційної роботи:

ЗК 01 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 02 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 03 Здатність планувати та управляти часом

ЗК 04 Здатність спілкуватися іноземною мовою

ЗК 05 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

ЗК 06 Здатність проводити дослідження на відповідному рівні

ЗК 07 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК 08 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 09 Здатність бути критичним і самокритичним

ЗК 10 Здатність працювати у команді

ЗК 11 Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

ЗК 12 Здатність працювати автономно

ЗК 13 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК 14 Здатність дотримуватися академічної доброчесності, зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 01 Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища

СК 02 Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури

СК 03 Здатність до діагностики стану фінансових систем (публічні фінанси, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування)

СК 04 Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач

СК 05 Здатність застосовувати знання законодавства у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

СК 06 Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

СК 07 Здатність складати та аналізувати фінансову звітність

СК 08 Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

СК 09 Здатність визначати, обґрунтовувати, реалізовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК 10 Розуміння новітніх цифрових фінансових інструментів та технологій.

СК 11 Здатність застосовувати знання у сфері інвестування та біржової діяльності на фондовому ринку

СК 12 Здатність використовувати базові знання та практичні навички здійснення бухгалтерського та фінансового обліку на підприємствах різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності в професійній сфері

Програмні результати написання кваліфікаційної роботи (РН):

РН 01 Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем

РН 02 Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем

РН 03 Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури

РН 04 Знати механізм функціонування публічних фінансів, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи, страхування.

РН 05 Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (публічні фінанси, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система, страхування), фінансово-математичними основами інвестування та здійснювати оцінку показників ефективності інвестиційної діяльності

РН 06 Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач

РН 07 Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

РН 08 Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти у професійній діяльності

РН 09 Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію

РН 10 Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем

РН 11 Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

РН 12 Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності

РН 13 Знати та розуміти особливості функціонування новітніх цифрових фінансових технологій та інструментів

РН 14 Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів

РН 15 Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів

РН 16 Вміти спілкуватись в усній та письмовій формі іноземною мовою

РН 17 Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати

РН 18 Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку

РН 19 Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні

РН 20 Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань

РН 21 Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення

РН 22 Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави

РН 23 Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти принципи академічної доброчесності, цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

РН 24 Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя

РН 25 Застосовувати набуті знання та практичні навички в сфері інвестування та біржової діяльності на фондовому ринку

РН 26 Розуміти особливості практики здійснення бухгалтерського та фінансового обліку на підприємствах різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

Методичні вказівки мають на меті надати допомогу здобувачам вищої освіти при виконанні кваліфікаційних робіт. Вони формулюють єдині вимоги до вибору теми, послідовності етапів виконання, змісту окремих розділів, оформлення роботи, визначають порядок захисту і критерії оцінювання.

1 ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ТА ЗАВДАННЯ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота є результатом особистої самостійної роботи студента, яка має внутрішню єдність і логіку викладення матеріалу і може виступати свідченням здобутого ним рівня професійної компетенції, що відповідає Стандарту вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

У кваліфікаційній роботі бакалавра мають бути присутні елементи власних наукових оцінок і результатів, отриманих відповідно до самостійно здійсненого аналізу й синтезу основних положень наукових і професійно-виробничих документів в певній фінансовій установі чи її структурному підрозділі. Адже кваліфікація майбутнього фахівця - це поєднання ерудиції та творчих навичок у проведенні наукової й експериментальної роботи, спроможності критично осмислювати наукову інформацію, оцінювати її переваги і вади, «нестандартно» мислити, знаходити власні вирішення визначеної проблеми. Все це обумовлює основні вимоги до кваліфікаційних робіт бакалаврів:

- бути направленими на розв'язання науково-методичних, організаційних чи практичних проблем з обраної теми дослідження;
- базуватися на використанні методів наукового пізнання;
- мати чіткі пропозиції щодо можливостей вдосконалення досліджуваного напрямку фінансової роботи;
- продемонструвати вміння кваліфіковано орієнтуватись у теоретичних і практичних розділах основних дисциплін, пов'язаних з обраною професією та використовувати їх при самостійному вирішенні конкретних дослідницьких завдань;
- визначення ступеня підготовленості студентів до практичної діяльності в умовах сучасної економіки.

В процесі виконання кваліфікаційної роботи здобувачі повинні вирішити наступні завдання:

- з урахуванням рекомендованої кафедрою фінансів та обліку тематики кваліфікаційних робіт, відповідної бази практики, сфери наукової діяльності студента, актуальних проблем, що стоять перед фахівцями-фінансистами, обрати тему кваліфікаційної роботи бакалавра та обґрунтувати її актуальність, визначити об'єкт і предмет дослідження;
- опрацювати та узагальнити законодавчу базу України, нормативно-

правові та інструктивні матеріали, літературні та інші джерела з теми, що досліджується;

- оцінити ситуацію, що склалася в певній галузі науково-економічних знань, на підприємстві чи в організації;

- зібрати практичні матеріали з обраної теми дослідження за даними конкретної фінансової установи (організації), підприємства, та ін.;

- визначити зовнішні прояви проблеми, деталізувати ієрархію взаємно підпорядкованих проблем;

- вивчити (або поглибити) та узагальнити теоретико-методологічні засади з обраного напрямку дослідження;

- узагальнити методи дослідження економічних процесів на основі аналізу вітчизняного і зарубіжного наукового досвіду;

- провести всебічну діагностику ситуації із застосуванням сучасного інструментарію фінансового аналізу;

- дослідити закономірності розвитку досліджуваного явища або процесу;

- розробити та оцінити альтернативні підходи до вирішення визначених проблем з урахуванням факторів невизначеності й ризику;

- запропонувати оптимізаційні заходи щодо удосконалення методичного забезпечення за темою дослідження;

- сформулювати висновки та розробити конкретні пропозиції при вирішенні виявлених проблемних питань, і прогнозувати можливі наслідки впровадження пропозицій;

- оформити проведені теоретичні та практичні розробки у вигляді кваліфікаційної роботи бакалавра, яка включає результати всіх розрахунків, ілюстративний матеріал та обґрунтування запропонованих заходів;

- захистити кваліфікаційну роботу бакалавра на відкритому засіданні екзаменаційної комісії.

В процесі написання кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти повинен проявити високий рівень загальноосвітньої і спеціальної підготовки в області теорії і практики фінансів, здатність застосовувати теоретичні знання для успішного вирішення питань, висунутих практикою, вміння проводити наукові та практичні дослідження, підбираючи і обробляючи відповідний статистичний та практичний матеріал.

До вирішення поставлених питань здобувач повинен підходити творчо. Він повинен враховувати останні зміни в законодавстві України, спрямовані на реформування фінансово-кредитної системи та вдосконалення фінансової діяльності, а також обґрунтовувати доцільність і ефективність пропонованих

рішень, чітко і логічно викладаючи свої думки і практичні варіанти рішень.

Кваліфікаційна робота повинна бути написана із застосуванням наукового стилю викладення матеріалу. Проведені дослідження мають бути обґрунтованими, а отримані результати дослідження - практично значимими і спрямованими на розвиток фінансів в Україні. Бажано, щоб результатом кваліфікаційної роботи було впровадження пропозицій у практику фінансової роботи підприємства, організації чи установи.

Відповідальність за коректність та достовірність поданої в роботі інформації, правильність розрахунків, якість оформлення та обґрунтованість отриманих висновків несе студент – виконавець кваліфікаційної роботи.

2 ОСНОВНІ ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ І ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1 Вибір теми кваліфікаційної роботи

Тематика кваліфікаційних робіт бакалавра, обумовлена специфікою кафедри фінансів та обліку, повинна відповідати вимогам кваліфікаційної характеристики спеціальності і задовольняти наступним основним положенням:

- бути актуальною;
- відповідати сучасному стану економіки і фінансів;
- відображати перспективи розвитку фінансових відносин з урахуванням останніх наукових досягнень;
- бути спрямованою на рішення задач, що поставлені перед фінансовими підрозділами підприємств та організацій, на базі яких виконуються кваліфікаційні роботи;
- спонукати здобувачів до необхідності опанування спеціальної літератури;
- стимулювати студентів до творчого пошуку нових рішень щодо поліпшення фінансової діяльності підприємств та організацій відповідно до обраної теми;
- передбачати вибір оптимального рішення поставленої задачі на основі застосування ефективних математичних методів і сучасних засобів комп'ютерної техніки.

Вибір теми кваліфікаційної роботи визначається проблемами, які відповідають тематиці наукових досліджень кафедри. Пошукові теми повинні

носити дослідницький характер, узгоджуватись з потребами практики та відображати сучасний стан фінансової науки й практики. Правильно обрана тема та параметри її висвітлення є однією з головних умов успішного написання кваліфікаційної роботи. Обрана для дослідження тема має відображати наукові інтереси здобувача.

З огляду на те, що у навчальному дослідженні зазвичай неможливе комплексне вирішення наукових і практичних проблем, тому їх потрібно конкретизувати, тобто вибрати окремі аспекти, характеристики та особливості розвитку об'єкта, які представлятимуть предмет дослідження. Конкретизація теми дослідження відбувається в процесі визначення окремих взаємопов'язаних завдань, розв'язання яких призведе до досягнення мети дослідження.

Ознайомлення з темою і усвідомлення конкретних підходів до її висвітлення відбувається в процесі пошуку, відбору та вивчення фахової літератури й передбачає визначення її актуальності, об'єкта і предмета, мети, основних завдань дослідження, наукових методів, які будуть використовуватись, а також можливостей впровадження в практику результатів дослідження.

Тема кваліфікаційної роботи повинна бути конкретною, за сутністю відображати вирішення наукової задачі, вказувати на мету дослідження та повністю відповідати спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». У назві бажано не використовувати ускладнену термінологію.

При виборі теми необхідне ознайомлення з основними джерелами, в першу чергу новітніми (іноземними), а також з суміжних галузей, визначення методів опрацювання теми. Крім того, на основі вивчення питань виявляються необхідні для дослідження проблеми, а також складається програма дослідження.

Орієнтовану тематику досліджень пропонує кафедра (**додаток А**). Разом з тим, здобувач має право на самостійний вибір теми і після її обговорення з науковим керівником назва теми кваліфікаційної роботи затверджується на засіданні кафедри фінансів та обліку. Ініціативна тематика повинна супроводжуватися мотивацією доцільності виконання та оцінкою перспектив інформаційного забезпечення кваліфікаційної роботи. Зміна здобувачем теми кваліфікаційної роботи без погодження з викладачем, який є його науковим керівником, неприпустима.

Тема кваліфікаційної роботи затверджуються завідувачем кафедри за заявою студента (**додаток Б**). Теми кваліфікаційних робіт повинні бути

остаточно обрані і закріплені за здобувачами в строки, встановлені кафедрою. Вибір теми в більш пізній термін розглядається в особливому порядку і визнається тільки у виняткових випадках. Тематика кваліфікаційних робіт і склад наукових керівників затверджуються на засідання кафедри.

З кожним студентом після вибору теми кваліфікаційної роботи науковим керівником проводиться установча консультація з обговоренням завдань щодо роботи. У процесі подальшої роботи студент консультується з науковим керівником щодо конкретизації програми дослідження, структури та змісту своєї бакалаврської роботи.

Консультації студента з науковим керівником мають на меті обговорення структури роботи (назви розділів та параграфів), основних робочих гіпотез тощо. Календарний графік роботи визначає ритмічність консультативної допомоги студенту (не рідше двох разів на місяць) та контроль за ходом підготовки кваліфікаційної роботи в строк.

2.2 Складання змісту кваліфікаційної роботи

Зміст кваліфікаційної роботи повинен розкривати структуру обраної теми та відповідати поставленим у роботі цілям і завданням. Він розробляється після затвердження теми кваліфікаційної роботи здобувачем самостійно і узгоджується з науковим керівником.

2.3 Оформлення завдання

Після затвердження теми та обговорення з науковим керівником змісту студент оформляє завдання з підготовки кваліфікаційної роботи. У завданні на виконання кваліфікаційної роботи визначаються вихідні дані, перелік питань і презентаційного матеріалу, що підлягають розробці. Завдання підписується науковим керівником і здобувачем вищої освіти й затверджується завідувачем кафедри. Разом із завданням розробляється календарний план підготовки роботи, що дозволяє здійснювати контроль за її виконанням (додаток Г). Завдання додається до готового варіанту кваліфікаційної роботи і є її невід'ємною частиною.

2.4 Підбір літературних джерел та їх аналіз

Відповідно до обраної теми студент здійснює пошук, систематизацію і

ретроспективний аналіз джерел науково-методичної інформації: монографій, авторефератів дисертацій, підручників і посібників, публікацій в періодичних фахових виданнях, реферативних журналах, інформації з офіційних сайтів мережі Інтернет.

Для написання кваліфікаційної роботи необхідно використовувати: законодавчі та нормативні акти в галузі регулювання фінансових відносин, вітчизняні і закордонні офіційні джерела, статистичні звіти, матеріали переддипломної практики.

Для підбору джерел інформації доцільно використовувати:

- наукові публікації що індексуються у міжнародних наукометричних базах (наприклад, Scopus, WoS);

- наукові публікації у виданнях: «Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету», «Фінанси України», «Бізнес-Інформ», «Вісник НБУ», «Банківська справа», «Актуальні проблеми економіки», «Ринок цінних паперів України», «Молодий вчений», «Інвестиції: практика та досвід» та ін.

- статистичні довідники Державної служби статистики України (<https://www.ukrstat.gov.ua/>);

- фахові офіційні інтернет-джерела:

Міністерства фінансів України (<https://mof.gov.ua/uk>);

Міністерства економіки України (<https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>);

НБУ (<https://bank.gov.ua/>);

Асоціації українських банків (<https://aub.org.ua/>);

Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (<https://www.nssmc.gov.ua/>);

інших центральних органів та установ виконавчої влади, адреса веб-сайтів яких розміщена на Урядовому порталі України (<https://www.kmu.gov.ua/>);

сайтів підприємств, фінансових установ, організацій, за даними яких здійснюється дослідження;

сайти міжнародних організацій та фахових видань.

Глибина ретроспективного аналізу фахових науково-методичних джерел визначається потребами дослідження: для рівня підготовки «бакалавр» – не менше як 50 джерел.

Здобувач повинен самостійно підбирати джерела по темі кваліфікаційної роботи. При її підборі необхідно звертатися в бібліотеку університету до

електронного каталогу та репозитарію. Рекомендується підбирати літературу не тільки суто по темі своєї роботи, але і по близьким темам до обраної теми. При цьому треба опрацьовувати джерела, які висвітлюють як теорію, так і практику за напрямками досліджуваної теми. Перевагу слід віддавати виданням і статтями, опублікованими (підписаним до друку) за попередні 2-3 роки.

Підготовка кваліфікаційної роботи передбачає узагальнення законодавства з питань теми, що розробляється: Законів України, наказів Президента, постанов та розпоряджень Кабінету Міністрів, нормативних документів установ державної влади.

Особливу увагу слід звернути на інформацію, опубліковану в періодичних виданнях, де подається інформація про результати останніх наукових досліджень і впровадження їх у практику. Може бути рекомендовано використання матеріалів науково-практичних конференцій і семінарів, які найбільш оперативно і гостро відображають актуальні проблеми та шляхи вирішення завдань, що стоять перед фінансовою наукою і практикою в Україні і за кордоном.

2.5 Збір практичних даних

Збір практичних матеріалів для кваліфікаційної роботи здійснюється за місцем проходження переддипломної практики. Джерелами фактичної інформації є звітні дані бази переддипломної практики; планові і фактичні показники фінансово-господарської діяльності підприємства (організації, установи) за останні 3-5 років, документація статистичної, бухгалтерської і фінансової звітності, дані фінансового і податкового обліку, спеціальних спостережень та експериментів з окремих питань кваліфікаційної роботи; опитувань фахівців підприємства, аналітична і оперативна інформація. Аналіз і узагальнення зібраного матеріалу проводиться відповідно до вимог діючих методик і розроблених програм.

2.6 Виконання кваліфікаційної роботи

Підготовка кваліфікаційної роботи є формою самостійної роботи здобувача. У той же час студенту надається можливість відвідувати консультації наукового керівника, в ході яких він має можливість обговорювати з ним всі проблеми і питання, що виникають під час написання кваліфікаційної роботи.

Відповідно до затверджених у завданні термінами виконання роботи студент надає на перевірку науковому керівникові завершені розділи дослідження. Остаточний варіант кваліфікаційної роботи оформлюється з урахуванням усіх зауважень наукового керівника.

2.7 Керівництво кваліфікаційною роботою

На період підготовки кваліфікаційної роботи кафедра призначає студенту наукового керівника. Призначення наукового керівника здійснюється з врахуванням наукових інтересів студента за принципом спадковості виконання курсових і науково-дослідних робіт з обраної тематики.

До основних функцій наукового керівника належать:

- 1) практична допомога студенту при виборі теми кваліфікаційної роботи і її деталізації;
- 2) видача завдання на її виконання;
- 3) рекомендації щодо вибору джерел науково-методичної та фахової інформації;
- 4) кваліфікована консультація щодо залучення і попередньої обробки вихідних даних у період науково-дослідної (переддипломної) практики;
- 5) науково-методичні консультації щодо розкриття змісту роботи;
- 6) систематичний контроль над ходом виконання окремих етапів затвердженого календарного плану;
- 7) поради щодо оформлення і презентації роботи;
- 8) оцінка якості її виконання за встановленими вимогами (відгук наукового керівника).

Здобувачу слід періодично інформувати наукового керівника про хід підготовки кваліфікаційної роботи, консультуватися з проблемних питань, що виникли, обов'язково доводити до відома керівника про можливі відхилення від затвердженого графіка виконання роботи. Якщо на період виконання дослідження в університеті запроваджено дистанційне навчання – консультації здійснюються через інструмент сайту університету «Зв'язок з викладачем» (<https://www.dstu.dp.ua/uni/index.html#student>) або онлайн за допомогою платформ Zoom (Google Meet), посилання на які знаходяться на сторінках наукових керівників на порталі університету.

На першому етапі підготовки кваліфікаційної роботи науковий керівник радить, як приступити до розгляду теми, корегує план роботи і дає рекомендації щодо вибору науково-методичних джерел.

У ході виконання роботи науковий керівник виступає як опонент, вказує на недоліки аргументації, структури і стилю викладення матеріалу, радить, як їх краще усунути. Здобувачу варто мати на увазі, що науковий керівник не є ні співавтором, ні редактором дослідження і тому не повинен виправляти всі наявні в кваліфікаційній роботі теоретичні, методичні, стилістичні та інші помилки.

Здобувач повинен творчо сприймати рекомендації і зауваження наукового керівника. За своїм розсудом він може врахувати їх або відхилити, тому що відповідальність за теоретичну і методично завершену розробку та висвітлення теми, якість оформлення кваліфікаційної роботи повністю лежать на ньому, а не науковому керівникові.

2.8 Рецензування кваліфікаційної роботи

Згідно з регламентом здобувач зобов'язаний подавати кваліфікаційну роботу керівникові на перевірку частинами в установлені строки. В разі недотримання студентом календарного графіка виконання кваліфікаційної роботи він не буде допущений до захисту.

Кваліфікаційна робота в остаточному варіанті повинна бути представлена на рецензування науковому керівникові не пізніше, ніж за три тижні до початку роботи екзаменаційної комісії. Крім того, на кваліфікаційну роботу повинна бути зовнішня рецензія, яку може зробити висококваліфікований фахівець, що спеціалізується на вирішенні проблем, споріднених з темою роботи.

Деканат готує та передає на підпис завідувачу кафедри фінансів та обліку подання голові екзаменаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи інформацію про результати успішності здобувача протягом періоду навчання. У поданні складаються висновки керівника кваліфікаційної роботи та кафедри про можливість захисту перед екзаменаційною комісією.

Науковий керівник, що виступає експертом кафедри, складає письмовий «Відгук керівника на кваліфікаційну роботу» (Додаток Д) .

У відгуку керівник відзначає:

- 1) відповідність роботи виданому завданню і вимогам до її виконання;
- 2) актуальність роботи (для розв'язання яких науково-практичних питань вона призначена);
- 3) наявність елементів наукової новизни;

4) оцінку змісту (оригінальність, глибина розробки, коректність, обґрунтованість оцінок і висновків, самостійність і персональний внесок здобувача в розв'язанні поставлених завдань);

5) позитивні сторони (ступінь вирішення завдань роботи; наскільки вдало використаний теоретичний і методичний апарат тощо);

6) недоліки в методиці викладу, інтерпретації, аргументації висновків, в оформленні роботи, організації підготовки;

7) доцільність впровадження результатів роботи на підприємстві (в установі);

8) попередню оцінку кваліфікаційної роботи і висновок про можливість присвоєння випускнику першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»;

9) додаткову інформацію для членів ЕК (участь в олімпіадах, семінарах, конференціях, наявність публікацій тощо).

Науковий керівник відзначає також ритмічність виконання роботи відповідно до затвердженого графіка, визначає ступінь самостійності, активності і творчого підходу, виявлені студентом у період підготовки дипломної роботи. Керівник передає здобувачеві свій відгук не пізніше як за три дні до захисту за умови її своєчасного подання на відгук. Студент повинен ознайомитися з відгуком і підготувати відповіді на зауваження керівника. Якщо науковий керівник відзначає у своєму відгуку, що подана кваліфікаційна робота не відповідає висунутим вимогам, то вона не допускається до захисту.

Після складання відгуку керівника кваліфікаційна робота направляється на зовнішню рецензію фахівців з виробництва або працівників наукових установ. У зовнішній рецензії (додаток Е) рецензентом відзначається значення дослідження даної теми, її актуальність, наскільки успішно здобувач упорався з розглядом теоретичних і практичних питань. У висновку рецензент викладає свою точку зору про загальний рівень кваліфікаційної роботи бакалавра і оцінює її.

Кваліфікаційна робота бакалавра має бути підписана автором, керівником та з письмовим відгуком керівника і зовнішньою рецензією подана завідувачу кафедри, який вирішує питання щодо допуску студента до захисту, здійснюючи відповідний запис на титульному листі кваліфікаційної роботи.

2.9 Нормоконтроль кваліфікаційної роботи

Для забезпечення належної якості виконання кваліфікаційна робота підлягає обов'язковому нормоконтролю за дотриманням встановлених вимог оформлення.

Нормоконтроль кваліфікаційних робіт здійснюють співробітники, призначені завідувачем кафедри згідно з затвердженням на кафедрі графіком проходження нормоконтролю.

У передбачені графіком строки студент зобов'язаний особисто подати нормоконтролеру роздрукований (але не переплетений) екземпляр повністю завершеної, належним чином оформленої кваліфікаційної роботи.

Нормоконтролер має право не підписувати роботу, якщо її оформлення в цілому не відповідає вимогам, встановленим даними методичними рекомендаціями, зауваження мають системний характер і стосуються майже всіх елементів роботи.

Студент зобов'язаний протягом 1–2 днів після проходження нормоконтролю усунути зауваження щодо оформлення кваліфікаційної роботи.

Керівник кваліфікаційної роботи враховує якість її оформлення та ступінь доопрацювання за зауваженнями нормоконтролера при формуванні оцінки керівника.

Кваліфікаційні роботи, що пройшли нормоконтроль, після усунення зауважень щодо їх оформлення можуть бути надані до переплетення. Рішення про можливість переплетення кваліфікаційної роботи приймає керівник роботи.

Кваліфікаційна робота оправляється у тверду обкладинку в такий спосіб, щоб листи не випадали і щоб їх не можна було виймати без пошкодження (тверде переплетення).

На внутрішньому боці обкладинки вклеюється конверт, в який вкладаються документи, що додаються до кваліфікаційної роботи (відгук та рецензія).

2.10 Перевірка роботи на плагіат

В межах дотримання академічної доброчесності в університеті одним з головних критеріїв оцінювання кваліфікаційних робіт є самостійність їх виконання. Натомість, зважаючи на стрімкий розвиток інформаційних технологій та доступність відкритих інформаційних джерел зростає потенційна можливість привласнення результатів творчого або дослідницького характеру інших авторів. З метою усунення недобросовісного ставлення здобувачів до виконання завдань роботи, ними подається на кафедру власноруч складена заява про дотримання академічної доброчесності по формі, поданої в **додатку Ж**.

Об'єктивне оцінювання підготовлених до захисту кваліфікаційних робіт

на кафедрі проводиться на основі результатів їх перевірки на плагіат. Відповідно до Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у Дніпровському державному технічному університеті від 22.09.2022 (https://www.dstu.dp.ua/uni/downloads/polog_plagiat_ddtu.pdf) в університеті діє система заходів щодо протидії академічному плагіату та порядок перевірки наукових, навчально-методичних та кваліфікаційних робіт на академічний плагіат.

Для перевірки унікальності тексту у встановлений строк керівник надає відповідальному по кафедрі фінансів та обліку електронний носій (на електронну скриньку) з остаточним варіантом кваліфікаційної роботи. Технічна перевірка робіт здійснюється за допомогою програми *StrikePlagiarism.com*. В антиплагіатній системі StrikePlagiarism перевірка робіт на наявність плагіату здійснюється в базі даних місцевих університетів, базі даних текстів, зібраних у програмі обміну базами даних, базі даних RefBooks, базі даних правових актів (DLA) та глобальних Інтернет ресурсів. Звіт подібності полегшує здійснення незалежної оцінки досліджуваного тексту; вказує на кількість запозичених фрагментів та їхні джерела.

В звіті подібності відображаються коефіцієнти подібності 1 (КП1), 2 (КП2), які визначають відсоток запозичень, та коефіцієнт цитування (КЦ), знайдених в аналізованому документі: короткому та повному звіті. Значення коефіцієнта подібності 1 (КП1) визначає, яка частина документів містить фразу 5 слів або більше, знайдену в базі даних університету, базі даних програми обміну базами даних, бази даних RefBooks або інтернет-ресурсів (за винятком запозичень з правових актів, знайдених у Базі даних правових актів).

Коефіцієнт подібності 1 використовується насамперед для визначення відсотку плагіату в роботі яка перевіряється. Оригінальність роботи дорівнює:

$$OP = 100 - КП1$$

Значення коефіцієнта подібності 2 (КП2) визначає, яка частина документів містить фразу з 25 слів або більше знайдених в базах даних, згаданих вище (за винятком бази даних правових актів). Через довжину виявлених фраз, показник подібності 2 є інструментом для виявлення несанкціонованих запозичень великого обсягу.

Коефіцієнт цитування (КЦ) – обсяг тексту, знайдений між лапками. Система визначає тільки ті лапки, які правильно оформлені. Система не аналізує законність використання фрагментів. Коефіцієнт цитування є допоміжним механізмом при оцінці робіт.

Рекомендовані показники оригінальності тексту у письмових роботах

здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів (курсові роботи (проекти), кваліфікаційні роботи, наукові праці):

понад 75 % – текст письмової роботи є оригінальним (несуттєвий об'єм запозичень);

від 60 % до 75 % – оригінальність тексту задовільна (незначний об'єм запозичень), проте слід переконатися у наявності і правильному оформленні 7 цитувань та посилань на використані джерела;

від 40 % до 60 % – письмова робота приймається до розгляду після доопрацювання автором (авторами) та наявності і правильного оформлення цитувань та посилань на використані джерела, оскільки має значний об'єм запозичень;

менше 40 % – письмова робота до розгляду не приймається і не може бути рекомендована до друку (захисту), оскільки має суттєвий об'єм запозичень, що трактується як плагіат.

Результати перевірки на академічний плагіат оформлюються звітом про перевірку на наявність академічного плагіату (звіт подібності), який формується програмним комплексом StrikePlagiarism з подальшим допуском матеріалів до друку (захисту), відправку матеріалів на доопрацювання або відхилення без права подальшого розгляду. Даний звіт додається до кваліфікаційної роботи.

У разі негативного висновку робота повертається на доопрацювання. Негативний експертний висновок є підставою для не допуску роботи до захисту завідувачем кафедри.

2.11 Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи

У ході підготовки до захисту кваліфікаційної роботи здобувач готує до захисту доповідь, ілюстративний матеріал та презентацію.

В доповіді слід відобразити актуальність теми, подати короткий зміст виконаної роботи, обґрунтувати висновки і пропозиції, отримані в результаті проведеного дослідження та його практичне значення. Доповідь має бути логічною і послідовною, включити найбільш важливі результати дослідження.

В якості ілюстрації свого виступу здобувачеві необхідно підготувати ілюстративний матеріал (на аркушах формату А 4) для членів Екзаменаційної комісії, оформлений згідно вимог стандарту установи СОУ ДДТУ 1:2009 (Нова редакція зі змінами та доповненнями відповідно до наказів по університету від 28.12.2009 № 750, від 27.12.2013 року № 849 та від 13.02.2015 року № 109), стандарту для оформлення текстових документів (ДСТУ 4163:2020

«Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів»).

У роздатковому матеріалі наводяться: прізвище, ім'я, по батькові здобувача, назва роботи, найбільш показові з точки зору узагальнення студентом таблиці, графіки, схеми, діаграми та інші цифрові матеріали, що відображають основні самостійні розробки, висновки і пропозиції.

Презентація кваліфікаційної роботи має бути виконана в редакторі Power Point та повинна співпадати з ілюстративним матеріалом.

3 ЗАХИСТ ТА ОЦІНКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

3.1 Порядок захисту кваліфікаційної роботи

Порядок захисту кваліфікаційної роботи встановлюється Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у ДДТУ (https://www.dstu.dp.ua/uni/downloads/z_polog_ekzam_komis_DDTU.pdf).

Процес захисту кваліфікаційної роботи на засіданні Екзаменаційної комісії включає:

- виступ здобувача з доповіддю та презентацією результатів дослідження;
- запитання членів комісії та інших присутніх на захисті осіб;
- відповіді студента на поставлені запитання;
- відгуки наукового керівника та рецензента, які зачитуються секретарем комісії;
- обговорення результатів захисту членами комісії і прийняття рішення;
- оцінку кваліфікаційної роботи членами Екзаменаційної комісії.

Тривалість захисту однієї кваліфікаційної роботи 15-25 хвилин. За день на одному засіданні ЕК захищаються не більше 7-ми студентів. Захист проходить українською мовою. У випадку захисту кваліфікаційної роботи іноземною мовою студент повинен погодити це питання на своїй кафедрі і кафедрі іноземних мов. Для цього необхідно написати заяву на ім'я голови екзаменаційної комісії.

Захист кваліфікаційної роботи розпочинається з доповіді, в якій студент має розкрити: актуальність теми; структуру роботи; об'єкт дослідження; предмет дослідження; висновки з аналізу, зміст запропонованих заходів. Час виступу студента не повинен перевищувати 10 хвилин, поданий матеріал має бути стислим, конкретним, з наочним використанням сучасних технічних засобів. Під час доповіді слід звертатися до ілюстративного матеріалу та матеріалів презентації, коротко пояснюючи їх зміст. Не рекомендується

демонструвати матеріали, на які доповідач не планує посилатися під час доповіді.

Члени ЕК, присутні на захисті, можуть ставити випускнику запитання з метою визначення рівня його професійної підготовки та загальної ерудиції щодо предметної області.

Секретар ЕК зачитує відгук наукового керівника роботи та зовнішню рецензію. У заключному слові студент повинен дати аргументовану відповідь на можливі зауваження керівника та рецензента роботи. Під час захисту кваліфікаційної роботи ведеться протокол засідання ЕК. Окремо відзначається думка членів ЕК про практичну цінність і рекомендації щодо використання пропозицій автора.

В день захисту голова ЕК оголошує прийняте рішення про оцінку кваліфікаційної роботи зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Відмітка про оцінку кваліфікаційної роботи і постанова про присвоєння освітньо-кваліфікаційного рівня оформлюється протоколом засідання ЕК і підтверджується підписами голови та членів ЕК. Після захисту кваліфікаційна робота передається на зберігання в архів університету. Здобувачі, не допущені до захисту або такі, що не захистили кваліфікаційну роботу, позбавляються права на отримання диплому, і їм може бути видана довідка про прослухані курси за час навчання в університеті.

3.2 Критерії оцінки кваліфікаційних робіт

Оцінка виконаних робіт здійснюється на підставі об'єктивних критеріїв за 100-бальною шкалою згідно Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ДДТУ (https://www.dstu.dp.ua/uni/downloads/polog_rez_navshannia.pdf), а саме:

- 1) ступінь самостійності виконання і оригінальність матеріалів кваліфікаційної роботи (1-20 балів);
- 2) глибина практичного аналізу проблеми і застосування сучасних методів дослідження, використання комп'ютерної, організаційної техніки, інформаційних технологій (1-20 балів);
- 3) науково-практичний рівень результатів (1-30 балів);
- 4) якість викладення змісту пояснювальної записки (1-10 балів);
- 5) презентація роботи, стиль викладення, мовна грамотність, якість графічного матеріалу, реакція на поставлені запитання, комунікативні здібності студента (1-20 балів);

Таким чином, попередня оцінка може становити від п'яти до сотні балів.

Позитивним оцінкам відповідає така кількість набраних балів:

- від 60 до 73 балів – задовільно;
- від 81 до 89 балів – добре;
- від 90 до 100 балів – відмінно.

Як необхідні вимоги враховуються: відповідність теми напрямку фахової підготовки і її актуальність.

При визначенні ступеня самостійності виконання та оригінальності матеріалів роботи враховують відгук наукового керівника і зовнішню рецензію, результати перевірки роботи на плагіат, присутність наукової дискусії при посиланнях на інформаційні джерела, наявність прототипів роботи, використання оригінальних методів обґрунтування результатів, що раніше не використовувались в організації.

Науково-практичний рівень результатів визначається використанням сучасних методів дослідження, наявністю елементів наукової новизни, наукових публікацій і публічних доповідей, ступенем вирішення поставлених проблем і завдань, довідкою про впровадження результатів. Оцінка якості оформлення роботи відображає ступінь володіння студентом літературною мовою і професійною термінологією, вміння логічно, аргументовано викладати результати досліджень і розробок, вдало використовувати графічний матеріал. Враховується також дотримання стандартів та інструктивно-методичних вказівок щодо оформлення кваліфікаційної роботи.

Презентація роботи характеризує вміння студента стисло, змістовно, переконливо і наглядно демонструвати основні результати роботи, відповідати на поставлені в ході захисту запитання, а також на зауваження наукового керівника і рецензента. При цьому враховуються успішність студента за відомістю успішності, оцінки наукового керівника і рецензента.

Рішення про присвоєння здобувачу освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за спеціальністю «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» і про загальну оцінку роботи ухвалюється на закритому засіданні ЕК відкритим голосуванням. Результати засідання ЕК оголошуються його головою в день захисту після оформлення протоколу засідання ЕК.

У випадку незгоди здобувача з результатами оцінювання підсумкової атестації або підтвердження порушення процедури захисту, здобувач ВО має право подати апеляційну заяву на ім'я проректора згідно Положення про порядок оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів в ДДТУ (https://www.dstu.dp.ua/uni/downloads/poloz_oskar.pdf).

4 СТРУКТУРА І ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

4.1 Загальні вимоги

При підготовці кваліфікаційної роботи студент повинен дотримуватися наступних вимог:

- робота, подана на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти виконується державною мовою України;
- робота готується кожним студентом індивідуально;
- робота має бути науково-дослідною працею, що сприятиме вирішенню конкретних економічних, фінансових, управлінських проблем або комплексу проблем з глибоким розумінням напрямку дослідження;
- робота має містити відомості про практичне застосування отриманих результатів дослідження;
- робота повинна розкрити вміння студента стисло, логічно та аргументовано викладати матеріал. Текст повинен бути без граматичних і стилістичних помилок, а оформлення – відповідати вимогам, що ставляться до робіт, поданих до друку;
- при написанні роботи студент повинен обов'язково давати посилання на автора та джерело, звідки запозичені матеріали або окремі результати.

Наукове дослідження необхідно здійснювати за такою логічною схемою: характеристика актуальності обраної теми, визначення мети і конкретних завдань дослідження, визначення об'єкта й предмета дослідження, обґрунтування теоретичної і методичної бази, виконання аналітичної частини роботи, обґрунтування пропозицій.

4.2 Вимоги до структури роботи

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з :

- I. Титульного листа (Додаток В) ;
- II. Завдання на кваліфікаційну роботу (Додаток Г);
- III. Реферату;
- IV. Змісту;
- V. Вступу;
- VI. Основних розділів роботи;
- VII. Висновків;
- VIII. Списку використаних джерел;
- IX. Додатків.

Титульна сторінка містить: найменування вищого навчального закладу та випускаючої кафедри; тему роботи; дані про автора роботи; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові керівника та консультантів; місто, рік. Виконується на аркушу формату А4. Форма титульної сторінки наведена у **додатку В**.

Завдання на кваліфікаційну роботу студента: розміщується безпосередньо після титульного аркуша. Бланк завдання на кваліфікаційну роботу друкується на аркуші А4.

До змісту *реферату* входять об'єкт дослідження, предмет дослідження, мета роботи, методи дослідження, короткий зміст основних розділів роботи.

Зміст кваліфікаційної роботи містить найменування та нумерацію початкових сторінок усіх розділів, та підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

1. Вступ.
2. Основна частина, яка складається: з теоретичного, аналітичного та оптимізаційного розділів.
3. Висновки.
4. Список використаних джерел.
5. Додатки до роботи (є обов'язковими).

Структура кваліфікаційної роботи та обсяг окремих її розділів залежать від особливостей теми дослідження, але повинна формуватися з додержанням таких умов:

- загальний обсяг має складати 50-70 сторінок тексту, оформленого згідно з вимогами до написання кваліфікаційних робіт;
- кількість сторінок в окремих розділах чітко не регламентується, але робота повинна бути збалансованою за кількістю сторінок у розділах та має відповідати вимогам достатньої інформативності та обґрунтованості рішень та висновків;
- громіздкі обґрунтування, фінансову звітність, табличний матеріал чи значні математичні розрахунки тощо доцільно виносити в додаток (чи додатки);
- висвітлення положень та рекомендацій повинні бути конкретними й не містити тільки констатації загальновідомих міркувань;
- висновки та основні рекомендації згідно теми дослідження повинні ґрунтуватися на результатах дослідження, що проведено в роботі.

Аналітичний матеріал має знайти відображення у статистичних, розрахункових таблицях, графіках, діаграмах, гістограмах, які характеризують

результат дослідження.

Зміст кожного з розділів залежить від теми кваліфікаційної роботи та погодженого з науковим керівником плану. Проте існують загальні вимоги до виконання кожного розділу, які наведені у п.п. 3.3.

Ілюстративна частина не є складовою кваліфікаційної роботи і призначена для презентації основних результатів роботи під час її захисту. Структура і склад матеріалів, що подаються в ілюстративній частині, погоджуються з науковим керівником після завершення роботи над пояснювальною запискою, виходячи з теми бакалаврської дипломної роботи і структури доповіді студента при її захисті. Рекомендована кількість ілюстративних матеріалів – від 8 до 12 сторінок. Ілюстративна частина повинна відображати всі розділи роботи, віддзеркалювати одержані результати дослідження та повністю співпадати з презентацією.

Основні результати дослідження бажано представити у вигляді графіків, таблиць, діаграм, які дозволять краще викласти матеріал доповіді.

4.3 Вимоги до розділів кваліфікаційної роботи

Зміст

Зміст розташовують безпосередньо після реферату на новій сторінці. Зміст може займати 1-1,5 сторінки і містить у собі послідовний перелік структурних елементів роботи, найменування розділів і підрозділів із вказівкою номерів сторінок, на яких вони наведені. Він розробляється після затвердження теми кваліфікаційної роботи студентом самостійно і узгоджується з науковим керівником. Приклад оформлення змісту представлено в **додатку М**.

Зміст має відображати суть проблеми, її складність та логіку дослідження та відповідати поставленим у роботі цілям і завданням. Назви розділів і підрозділів повинні бути стислими і зрозумілими, літературно грамотними, тісно пов'язаними з назвою роботи, але не повторювати її.

Розряди номерів сторінок розташовують точно один під одним. Сторінки змісту не нумеруються.

Перелік умовних позначень (за необхідністю)

Якщо в тексті роботи зустрічаються умовні позначення, скорочення, символи, одиниці виміру, не передбачені діючими стандартами, а також спеціальні терміни, то їх перелік оформляється окремим списком у вигляді таблиці або стовпчика, де ліворуч за абеткою відзначаються умовні позначення, скорочення або

терміни, а праворуч - їхня розшифровка. Перелік умовних позначень розташовують безпосередньо після змісту, починаючи з нової сторінки. Якщо в тексті умовні позначення повторюються не більше трьох разів, то вони не наводяться в переліку скорочень і умовних позначень. У цьому разі їх розшифровку наводять один раз за першою появою цих елементів у тексті роботи. Перелік умовних позначень дають у такій послідовності:

- 1) скорочення, у тому числі аббревіатурні;
- 2) умовні позначення;
- 3) одиниці виміру;
- 4) терміни.

Для умовних позначень встановлений наступний порядок їх запису. Спочатку за абеткою наводяться умовні позначення українського алфавіту, потім - латинського й останніми - грецького.

Вступ

Вступ розкриває сутність і стан наукової задачі (проблеми), її актуальність, наукову та практичну цінність теми, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження.

У вступі подають загальну характеристику кваліфікаційної роботи у рекомендованій нижче послідовності.

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими підходами до існуючої проблеми (задачі) обґрунтовують актуальність та доцільність роботи для розвитку відповідного напрямку дослідження. При висвітленні стану досліджуваної проблеми (завдання) слід назвати авторів, які зробили найбільш значний внесок в її розробку, основні закони і нормативні акти України та міжнародного права, на яких базується робота. Обґрунтування актуальності не повинно бути багатослівним.

Мета і завдання дослідження. Мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для її досягнення формулюють виходячи з необхідності систематизувати, узагальнити, поглибити розробку окремого питання і на цій основі зробити висновки та окреслити напрями вдосконалення функціонального механізму об'єкта дослідження. Не слід формулювати мету як «уточнення...», «вивчення...», тому що ці слова вказують на спосіб досягнення мети, а не на саму мету. Завдання, які ставляться в роботі, повинні відбивати шляхи досягнення обраної мети дослідження. Формулювання завдань можна подати, використовуючи слова типу: «систематизувати...», «визначити...», «розробити...», «обґрунтувати...» тощо. Як правило, виходячи із завдань

дослідження, будується структура роботи. Тому завдання дослідження відповідають змісту розділів і підрозділів кваліфікаційної роботи.

Об'єкт дослідження – це процес (явище), що породжує проблемну ситуацію, і обраний(е) для вивчення. Не слід називати об'єктом дослідження конкретне підприємство, організацію, установу чи орган державної влади або його підрозділ, на прикладі якого виконується робота.

Предмет дослідження – конкретна проблема (завдання), що міститься в межах об'єкта дослідження і на яку спрямовується увага при підготовці дипломної роботи.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і окреме. Саме на предмет дослідження спрямована основна увага студента, оскільки він визначає тему бакалаврської роботи.

Методи дослідження. Подають перелік методів дослідження, які використані для досягнення поставленої в роботі мети. Слід перелічити методи дослідження, що застосовувалися, з посиланням на конкретні завдання, що виконувалися за допомогою цих методів.

Інформаційна база. Коротко наводиться перелік джерел інформації, що були використані для написання роботи.

Практичне значення отриманих результатів. В кваліфікаційній роботі, що має теоретичне значення, треба подати відомості про наукове використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання. В роботі, що має прикладне значення, - відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації щодо їх використання.

Апробація результатів роботи і публікації. При наявності оприлюднення результатів кваліфікаційної роботи наводиться інформація про наукові та науково-практичні конференції, семінари, на яких оприлюднені результати роботи, а також вказується наявність публікацій основних результатів дослідження в статтях у наукових журналах, наукових праць, матеріалах і тезах конференцій, семінарів та ін.

Основна частина

Структура основної частини роботи, обсяг її розділів і підрозділів залежать від теми кваліфікаційної роботи.

Основна частина містить в собі основні теоретичні і методичні положення, проблемні, дискусійні та невирішені питання теми, науково обґрунтовані соціально-економічні, професійно-орієнтовані рішення та

складається з трьох розділів: 1) теоретичного, 2) аналітичного, 3) оптимізаційного та їх підрозділів. Кількість сторінок в окремих розділах строго не регламентується, однак їх зміст має відповідати вимогам достатньої інформативності і обґрунтованості висновків.

Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом вибраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів досліджень.

Перший розділ

Першим розділом кваліфікаційної роботи є **теоретичний розділ**.

Мета розділу – набуття вмінь та навичок щодо формування інформаційної бази теоретико-методичного характеру та її узагальнення відповідно до обраного предмету дослідження й реалізації поставлених в роботі завдань.

Теоретичний розділ розробляється на засадах вивчення спеціалізованої літератури, нормативно-законодавчої бази та офіційної статистичної інформації. Огляд джерел інформації для теоретичного розділу роботи включає такі їх види:

законодавчі і нормативні акти України та міжнародного права;
підручники та навчальні посібники;
монографії і наукові статті в спеціальних періодичних виданнях;
науково-публіцистичні матеріали в засобах офіційної інформації тощо.

В теоретичному розділі, який має складатися з трьох логічно пов'язаних між собою підрозділів, розглядаються такі базові поняття: категорії, характеристики, властивості, що відображають об'єкт та предмет дослідження; стратегічні та тактичні аспекти, пов'язані з проблемою, ступінь її вивченості; системи показників, фактори, алгоритми, формули розрахунків і моделі.

В теоретичному розділі визначається науково-методична база, наводиться ґрунтовний термінологічний аналіз предметної області дослідження та глибокий ретроспективний огляд законодавчої, науково-економічної та інструктивно-методичної літератури, дається порівняльний аналіз межі доцільного використання тих або інших методів, обґрунтовується остаточний вибір методів вирішення проблемної ситуації. При підготовці цього розділу необхідно встановити, що зроблено з обраної тематики провідними науковцями.

У теоретичних дослідженнях доцільно узагальнити вітчизняний і закордонний досвід розробки теоретико-методичних засад відповідно до предметної області дослідження.

Кваліфікаційна робота повинна відбивати точку зору автора, і тому в ній завжди присутні елементи наукової дискусії і полеміки. З кожного проблемного

питання важливо знайти подібність і розходження точок зору провідних вчених, дати їх порівняльний аналіз, виявити можливі протиріччя й неточності, щоб обґрунтувати власну позицію.

Використання науково-методичних джерел супроводжується обов'язковим посиланням на джерело й сторінку, звідки запозичені ті або інші відомості (наприклад: [123, с.17]).

Робота не повинна носити абстрактного характеру. Міркування дипломника, узагальнення та висновки повинні будуватися на конкретному аналізі фактичного матеріалу. Водночас слід уникати простого та безсистемного нагромадження фактів без будь-якого достатнього їх осмислення та узагальнення. У процесі аналізу та узагальнень необхідно дотримуватись найсуворішої наукової достовірності. Не можна замовчувати або перекручувати факти задля надуманої ідеї, гіпотези. Той же принцип наукової добросовісності повинен бути покладений в основу оцінки праць попередніх авторів. Глибина аналізу думки становить головну підвалину будь-якого дослідження. Робота повинна всебічно розкривати сутність, суттєві риси та закономірності об'єкта дослідження.

В теоретичному розділі повинна бути обґрунтована інформаційно-статистична база дослідження, узагальнена система економіко-математичних моделей та методичних підходів щодо вирішення проблем (завдань) дослідження, які будуть розглядатися в наступних розділах.

Результатом теоретичного розділу має бути обґрунтування інструментів і методів розв'язання проблемної ситуації. При необхідності у кінці цього розділу формулюються пропозиції щодо вдосконалення науково-методичної бази.

Другий розділ

Другим розділом кваліфікаційної роботи є **аналітичний розділ**. Це - центральна як за обсягом, так і за науково-прикладною значущістю частина дипломної роботи.

Мета розділу – набуття та закріплення вмінь та навичок, а також формування компетентностей щодо проведення аналітичної оцінки стану та тенденцій розвитку об'єкта дослідження за допомогою методів фінансового аналізу.

В аналітичному розділі студент повинен продемонструвати вміння самостійно проводити наукові дослідження, застосовувати сучасні економіко-статистичні методи та методи наукового пізнання.

Розділ складається з трьох (іноді двох) пунктів. Його зміст буде мати

певні відмінності в залежності від інформаційної бази дослідження, що використовується студентом для написання дипломної роботи.

Так, **якщо в якості інформаційної бази дослідження виступає суб'єкт підприємницької діяльності**, то структура другого розділу буде мати наступний вигляд:

1. Загальна характеристика та оцінка фінансового стану досліджуваного підприємства (організації). Даний параграф повинен містити загальну характеристику бази практики (підприємства, звітність якого є інформаційною основою дослідження), та основні аналітичні розрахунки щодо загальної оцінки фінансового стану досліджуваного суб'єкта.

Характеристика бази практики (підприємства, звітність якого є інформаційною основою дослідження) повинна включати: повне найменування, призначення, організаційну структуру, склад основних підрозділів і виконавців, їх функції та ін. На базі статистичної, бухгалтерської та фінансової звітності суб'єкта діяльності необхідно надати його техніко-економічну та функціональну характеристику.

Також в даному розділі студент повинен провести загальний або експрес-аналіз фінансового стану об'єкта дослідження за останні 3-5 років, використовуючи узагальнені підходи до його виконання (наприклад, експрес-аналіз балансу, аналіз фінансових результатів, аналіз основних коефіцієнтів оцінки фінансового стану тощо).

2. Технологія проведення фінансового аналізу згідно з темою роботи. Даний параграф повинен містити опис технологічної складової об'єкту дослідження на основі системного аналізу, за допомогою чого визначається послідовність дій з встановлення структурних зв'язків між елементами досліджуваної системи. Це має бути реалізовано у вигляді деталізованого фінансового аналізу предметної області дослідження відповідно до теми роботи. Для цього здобувач повинен схематично зобразити технологію проведення аналізу та вказати, що є вхідною базою для його виконання, з яких етапів складається сам процес аналізу та які саме документи виступають вихідною інформацією в результаті його проведення.

Далі в даному параграфі студент повинен детально розкрити зміст виділених етапів процесу деталізованого аналізу, обґрунтувати та представити систему прийомів та методів фінансового аналізу, яку доцільно використовувати при проведенні аналізу за досліджуваною темою, показати існуючі методики, зробити їх порівняльний аналіз, дати пропозиції щодо ефективного використання тієї чи іншої методики при розв'язанні проблеми

(завдань) дослідження.

3. Аналіз предметної області дослідження за темою роботи. В даному розділі студент проводить аналітичні розрахунки та формує обґрунтовані висновки, реалізуючи представлену у другому параграфі даного розділу технологію аналізу. Таким чином, студентом виконується ґрунтовний аналіз фактичного стану досліджуваної проблеми виключно на матеріалах бази практики.

Якщо в якості інформаційної бази дослідження виступає фінансове управління або структура, що пов'язана з формуванням доходів та видатків бюджетів різного рівня, то структура другого розділу буде мати наступний вигляд:

1. Загальна характеристика місцевого бюджету. В цьому параграфі на базі вивчення конкретного місцевого бюджету студенту необхідно за 3-5 років визначити тенденції і проблеми формування його доходів і видатків. На основі аналізу бюджету слід:

визначити та охарактеризувати динаміку запланованих і фактичних показників дохідної та видаткової частин бюджету;

встановити взаємозалежність між відповідними показниками за наведений період та на цій основі визначити рівень обґрунтованості бюджетного планування;

визначити та узагальнити тенденції щорічних основних податкових надходжень та видатків у розрізі функціональної класифікації;

навести розрахунки по 3-5 статтям доходів та видатків відносно їх планування і вказати рівень обґрунтованості планування.

2. Технологія планування (або контролю та використання) бюджетних коштів.

Даний параграф повинен містити в залежності від спрямованості дослідження бюджету опис послідовності складання та планування доходів або видатків:

кошторису бюджетної організації;

розпису бюджетних організацій;

розподілу трансфертів на фінансування місцевих бюджетів (бюджетів територіальних громад);

формування доходної частини бюджету за основними статтями;

запозичення бюджетних кредитів;

впровадження програмного-цільового методу при прогнозуванні доходів бюджету;

порядку розрахунку обсягів видатків на утримання органів місцевого самоврядування;

обсягу видатків на освіту;

обсягів видатків на охорону здоров'я,

обсягів видатків на культуру тощо.

3. Аналіз виконання доходної або видаткової частини бюджету. Його слід присвятити більш поглибленому аналізу статей доходів або видатків згідно з технологією, описаною у попередньому параграфі роботи. Необхідно вказати на основні джерела формування фінансових ресурсів в доходах бюджету, навести аналіз закріплених доходів місцевих бюджетів (доходи, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів) та власних доходів місцевих бюджетів (доходи, що не враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів). Доцільно провести аналіз платоспроможності місцевого бюджету, розрахувавши індекс відносної платоспроможності місцевого бюджету.

Обов'язковою умовою якісного виконання аналітичного розділу є побудова аналітичних таблиць та надання графічного матеріалу (графіки, діаграми, гістограми), що ілюструє отримані результати розрахунків. Розділ завершується оцінкою одержаних результатів та виявленням тенденцій і закономірностей розвитку об'єкта та предмета дослідження.

Необхідно чітко розмежувати джерела походження використаної при аналізі інформації: що запозичене з літератури, що отримано з документів організації, а які дані здобуті шляхом власних спостережень, експериментів та розрахунків.

Висновки й узагальнення, сформульовані автором у першому розділі дипломної роботи, у другому розділі мають бути підтверджені конкретним практичним матеріалом.

Результати, отримані в аналітичному розділі беруться за основу для розробки оптимізаційного розділу роботи.

Третій розділ

Третім розділом кваліфікаційної роботи є **оптимізаційний розділ**.

Мета розділу – набуття вмінь та навичок щодо формування оптимізаційних заходів відповідно до отриманих результатів аналізу фінансово-економічних явищ та процесів.

У цьому розділі на базі теоретичних узагальнень і аналізу обґрунтовуються нові підходи до розв'язання проблемної ситуації, теоретичні, методичні і практичні пропозиції, а також організаційні й фінансово-економічні

заходи щодо усунення виявлених недоліків, удосконалення фінансової роботи.

Завданнями третього розділу є розробка та обґрунтування конкретних пропозицій щодо удосконалення предмету дослідження, його інформаційного, методичного та організаційного забезпечення, а також пристосування запропонованих рекомендацій до практичної діяльності підприємства (організації, установи), що досліджується. Необхідно розробити механізм реалізації таких пропозицій, довести їх до рівня конкретних методик, рекомендацій.

Оптимізаційну частину (третьій розділ) рекомендується представити у складі трьох (двох) підрозділів. Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором.

Логіка викладення матеріалу в цій частині роботи повинна безпосередньо кореспондувати з теоретичним і аналітичним розділами. Так, у третьому розділі здійснюється розробка пропозицій з удосконалення фінансово-економічної діяльності на базі основних теоретичних положень, методичних підходів, інструментарію, викладеного у першому розділі, а також з урахуванням проблемних елементів, які були виявлені за результатами аналізу, проведеного у другому розділі дослідження.

Всі пропозиції, що надаються у третьому розділі мають бути певним чином обґрунтовані. При цьому, якщо пропонується впровадження заходів або напрямків розвитку, які не потребують техніко-економічного обґрунтування або при очевидних труднощах їх здійснення, слід використовувати результати наукових досліджень та практичних досягнень у галузі управління фінансами на підставі авторитетних літературних джерел. Особливу увагу слід приділяти вивченню зарубіжного досвіду з урахуванням особливостей вітчизняної економіки та його адаптацією до умов господарювання установи (підприємства), що досліджується.

Бажаною умовою якісного виконання третього розділу є застосування інформаційних технологій (економіко-математичних методів і моделей).

В даній частині доцільно здійснити аналіз корисності результатів дослідження, запропонувати шляхи використання основних положень роботи. Крім того, необхідно розрахувати й оцінити теоретичний і (або) практичний економічний ефект від впровадження оптимізаційних заходів, запропонованих студентом в роботі щодо удосконалення діяльності установи в частині предмету дослідження. Конкретні підходи до розрахунку ефекту від запропонованих заходів залежать від обраного у дипломній роботі напрямку дослідження.

Зміст третього розділу найбільш повно розкриває здатність студента до

самостійної роботи, виявляє його вміння використовувати теоретичні знання в конкретних умовах практичної діяльності. Тому бажаною є апробація розроблених гіпотез (механізмів, концепцій, принципових схем, програм, методик, моделей, стратегій тощо).

Здобувач повинен подати оцінку повноти вирішення поставлених завдань, оцінку достовірності одержаних результатів (характеристик, параметрів), їх порівняння з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних досліджень. Бажано закінчити цей розділ коротким резюме стосовно необхідності проведення досліджень у даній галузі.

Висновки

Висновки – це завершальний етап кваліфікаційної роботи, які виконують роль закінчення, що зумовлене логікою проведення дослідження у формі синтезу накопиченої в основній частині наукової інформації. У висновках повинна бути відображена сукупність результатів і положень, що характеризують її автора як здобувача освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра.

У загальних висновках(обсяг до 3-х стор.) викладають отримані в роботі найбільш важливі наукові та практичні результати, стисло узагальнюється виконане дослідження: визначається не тільки його наукова новизна і теоретична значущість, які випливають з кінцевих результатів, а й практична цінність. Необхідно наголосити на якісних та кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів, викласти рекомендації щодо їх використання. Ознайомлення з текстом висновків повинно сформувати у читача уявлення про ступінь реалізації автором дипломної роботи поставленої мети та завдань, зазначених у вступі.

Здобувач у логічній послідовності узагальнює результати дослідження, формулює висновки та пропозиції до кожного розділу (підрозділу) і бакалаврської роботи в цілому. Відображаються саме ті висновки та пропозиції, які випливають із проведеного автором дослідження. За змістом і формою вони повинні бути чітко викладені, аргументовані і співвіднесені з уже відомими науково-практичними розробками.

У висновках автор підводить підсумки проведених теоретичних і практичних досліджень. Характеризуючи основні теоретичні і практичні результати, студент визначає ступінь вирішення завдань дипломної роботи. У висновках відзначається особистий внесок студента в одержані результати.

Перелік використаних джерел

Перелік використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновку.

У списку літератури обов'язково повинні бути посилання на законодавчу, нормативну, зарубіжну літературу, а також переважна кількість сучасної наукової літератури (статті, монографії, в тому числі провідних вчених ДДТУ).

Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв та ін.

Кількість використаних джерел нормативно не врегульована і залежить від ступеня вивченості проблеми. Виходячи з досвіду підготовки бакалаврських робіт, рекомендована загальна кількість позицій в переліку використаної літератури має бути приблизно 50 джерел, при чому по тексту роботи повинні бути посилання на 70 % від цього списку.

Додатки

Додатки є обов'язковим розділом кваліфікаційної роботи.

Матеріал, що надається в додатках, повинен відповідати обраній темі дослідження і містити в собі необхідні матеріали, що були базою для проведення наукових досліджень і практичних розробок.

До додатків включають допоміжний матеріал, спрямований на посилення повноти сприйняття проведеного дослідження:

форми фінансової звітності підприємств (організацій, установ);

таблиці допоміжних цифрових даних;

проміжні математичні формули і розрахунки;

розрахунки економічного ефекту;

методики, опис алгоритмів і програм розв'язання задач на ЕОМ, які розроблені в процесі виконання дипломної роботи ;

ілюстрації допоміжного характеру.

Не слід включати у додатки матеріали на які не має посилань у роботі.

Додатки повинні обов'язково містити елементи ілюстративного матеріалу, що використовується при захисті та копії опублікованих студентом статей (тез доповідей) за темою роботи.

5 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Загальні вимоги

Кваліфікаційна робота повинна бути надрукована з використанням середовища Windows на одній стороні аркуша білого паперу форматом А4 (210 x 297 мм) у вигляді суцільного тексту, ілюстрацій і таблиць і подана до захисту в роздрукованому вигляді у твердій обкладинці разом з електронною версією. Гарнітура шрифту типу **Times New Roman** розміром **кг 14**. Міжрядковий інтервал – множина **1,5**. Текст кваліфікаційної необхідно друкувати, залишаючи береги: верхній і нижній – 20 мм, правий – 10 мм, лівий – 25 мм.

Шрифт друку повинен бути чітким, чорного кольору, середньої жирності. Щільність тексту бакалаврської роботи повинна бути однаковою.

Текст основної частини роботи поділяють на розділи, підрозділи.

Найменування таких структурних елементів, як розділи і підрозділи основної частини роботи, повинні мати пронумеровані заголовки.

Заголовки структурних елементів слід розташовувати в центрі і писати великими літерами без крапки наприкінці, не підкреслюючи.

Заголовки розділів і підрозділів робіт варто починати з абзацного відступу, не підкреслюючи, без крапки наприкінці. Заголовки слід писати великими літерами, підзаголовки – малими, крім першої великої.

Абзацний відступ повинен бути однаковим по всьому тексту роботи і рівним 1,25 см (або 5 символами).

Переноси слів не допускаються. Відстань між заголовком і наступним або попереднім текстом повинна бути в межах одного рядка, однакова по всій роботі.

Найменування наступного підрозділу та початок його тексту розташовують на тій же самій сторінці, де закінчується попередній підрозділ.

Не допускається розміщати найменування розділу та підрозділу в нижній частині сторінки, якщо після нього розташований тільки один рядок тексту.

Нумерація

Сторінки роботи треба нумерувати арабськими цифрами, дотримуючись наскрізної нумерації по всьому тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому кутку сторінки без крапки наприкінці.

Титульний лист, завдання на кваліфікаційну роботу здобувача, реферат, зміст включають у загальну нумерацію сторінок робіт. Номер на цих сторінках не проставляють. Нумерацію починають проставляти зі сторінки, на якій

розташовано «Вступ».

Рисунки і таблиці, розташовані на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок роботи. Номер на цих сторінках проставляється.

Розділи та підрозділи роботи слід нумерувати арабськими цифрами.

Розділи дипломної роботи повинні мати порядкову нумерацію в межах викладу основної частини роботи і позначатися цифрами без крапки, наприклад I, II і т. д.

Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, розділених крапкою. Після номера підрозділу крапку не ставлять, наприклад 1.1, 1.2 і т. ін.

Ілюстрації

Ілюстрації (рисунки, діаграми, графіки, схеми) варто розташовувати безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються вперше, або на наступній сторінці.

Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації.

На всі ілюстрації повинні бути посилання в роботі. Якщо ілюстрації створені не автором роботи, необхідно давати посилання на джерело, з якого запозичена ілюстрація.

Назви схем, рисунків, графіків, діаграм, креслень розташовують під ілюстрацією та не центрують. При необхідності під ілюстрацією розташовують роз'яснювальні дані.

Ілюстрації варто нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком ілюстрацій, що приводяться в додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, розділених крапкою, після чого перед назвою ставиться тире

Відстань від тексту до ілюстрації і від ілюстрації до тексту – один рядок (приблизно 10 мм), якщо ілюстрація вбудовується в структуру тексту, тобто розташована не на окремій сторінці.

Оформлення ілюстрацій необхідно виконувати з розрахунком на те, що вони повинні бути достатньо простими для сприйняття, з одного боку, та нести максимум інформації – з іншого.

Приклад оформлення ілюстрацій у тексті роботи представлено у **додатку Л**.

Таблиці

Таблицю необхідно розташовувати безпосередньо після тексту, в якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці/сторінках, якщо таблиця надто велика для її вбудовування в структуру тексту.

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті.

Таблиці нумерують арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться в додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, розділених крапкою, після номеру проставляється тире та назва таблиці.

Назва таблиці друкується малими літерами, крім першої великої, і розташовується над таблицею з вирівнюванням по центру сторінки. Назва повинна бути короткою і відбивати зміст таблиці.

Графи та рядки таблиці нумеруються арабськими цифрами.

У випадку, коли розмір таблиці виходить за формат сторінки, таблицю поділяють на частини, які переносяться на наступну сторінку/сторінки. При цьому в кожній частині таблиці вказується, що це її продовження (наприклад, «Продовження табл. 3.1»).

При переносі таблиці «шапка» таблиці заміняється на відповідні номери граф таблиці. Якщо таблиця не переноситься на наступну сторінку, графи таблиці не нумерують.

Перенесення таблиці на наступну сторінку допускається при написанні не менше двох рядків після «шапки» таблиці. Наприкінці назв таблиць крапки не ставлять. Відстань від тексту роботи до таблиці – один рядок (але не більше 10 мм). Якщо в таблиці наведені дані, які мають декілька різних одиниць виміру, то необхідно внести до таблиці окрему графу щодо одиниць виміру.

У цілому таблиця повинна відображати необхідну у межах цієї таблиці інформацію, тобто вона не повинна бути перенасиченою. Якщо необхідно привести багато інформації, то краще викласти її за допомогою декількох таблиць.

Текст в таблицях друкується 12 шрифтом. Приклади оформлення таблиць подано в **додатку Л**.

Формули і рівняння

У кваліфікаційній роботі формули і рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються.

Невеликі нескладні формули та рівняння вписують всередині рядків тексту. Довгі та громіздкі формули і рівняння розміщують на окремих рядках, при цьому перший рядок починають з абзацного відступу.

Для економії місця кілька формул, що впливають одна з іншою і не розділені текстом, можна подати в одному рядку, а не одну під однією.

Формули створюються за допомогою «редактора формул».

Формули і рівняння в роботах (за винятком формул і рівнянь, наведених у додатках) варто нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера формули або рівняння, розділених крапкою, наприклад, формула (3.6) – шоста формула третього розділу.

Номер формули або рівняння вказують на рівні формули або рівняння в дужках у крайньому правому положенні на рядку. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять у формулу або рівняння, наводять безпосередньо під формулою в тій послідовності, у якій вони подані у формулі або рівнянні. Перший рядок пояснення починають з нового рядка без абзацного відступу словом «де», без двокрапки. Пояснення значення кожного символу та числового коефіцієнта варто подавати з нового рядка, пояснювальні символи повинні бути написані на однаковій відстані від краю аркуша, рівняючись по першому символу.

Що стосується переносу формул або рівнянь на наступний рядок, то перенос допускається тільки на знаках виконуваних операцій, причому знак операції на початку наступного рядка повторюють. Нумерацію формули при її перенесенні вміщують на рівні останнього рядка. Якщо в роботі тільки одна формула або рівняння, їх нумерують порядковою нумерацією в межах розділу.

Відстань від тексту до формули і від формули або/і розшифровки формули до тексту – один рядок (приблизно 15 мм). Приклад оформлення формул або рівнянь подано в **додатку М**.

Посилання

У тексті допускається робити посилання на джерела в квадратних дужках із вказівкою порядкового номера джерела в переліку використаної літератури, звідки взяті дані.

Також можна посилатися на розділи, підрозділи, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки, вказуючи при цьому їхні номери.

Якщо посилання наводяться в тексті, можна писати:

«...у розділі II...»;

«...див. підрозділ 2.4...»;

«...відповідно до підрозділу 2.3...»;

«...на рис. 1.5...», або „...як це видно з рис. 3.1...»;

«...у табл. 3.2...»;
 «...згідно з табл. 3.2...» або «...виходячи із табл. 3.2...»;
 «...(див. табл. 3.2)...»;
 «...за формулою (3.5)...»;
 «...у рівняннях (1.9) – (1.12)...»;
 «...у додатку Б...» або «...(додаток Б)...»

Оформлення переліку використаних джерел

При написанні основної частини роботи мають бути наведені джерела, звідки запозичене фактичний матеріал. Вони вказуються у відповідних посиланнях та в бібліографічному списку. Список використаної літератури повинен бути наведений після висновку з нової сторінки. Список літератури розташовують в наступній послідовності (два варіанти):

1) Конституція України;

Закони України;

Укази Президента України;

Постанови Верховної Ради України;

Постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України;

Інші джерела подається за абеткою (у тому числі положення і інструкції міністерств та відомств, доповіді й виступи державних діячів України);

література, видана іноземними мовами;

якщо джерелом інформації є ресурси мережі Internet, то в разі наявності прізвища автора, воно вказується в алфавітному порядку, в разі відсутності – в кінці переліку джерел;

2) в порядку посилань по тексту кваліфікаційної роботи.

Бібліографічний опис складається тією мовою, якою опубліковане видання.

Відомості про літературу, яка включена до списку, необхідно давати згідно з вимогами державних стандартів з обов'язковим наведенням назв праць і вихідних даних видавництва. Список використаних джерел складається згідно до вимог стандартом ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Приклади оформлення бібліографічного опису при складанні списку використаних джерел подано в додатку М.

Додатки

Кожен додаток починається з нової сторінки. При цьому він повинен мати заголовок, написаний угорі аркуша маленькими літерами з першою великою, симетрично щодо тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком маленькими літерами з першою великою повинно бути написане слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки варто позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад «Додаток А», «Додаток Б». Якщо недостатньо літер для нумерації додатків, продовжують їх нумерувати подвійними літерами таким чином: АА, АБ, АВ, ..., БА, ББ, БВ і т.д.

Ілюстрації, таблиці, формули і рівняння слід нумерувати в межах кожного додатка, наприклад, «Рис. А.3» - третій рисунок додатка а; «Таблиця А.2» – друга таблиця додатка А; «Формула (А.1)» – перша формула додатка А. Якщо в додатку одна ілюстрація, одна таблиця, одна формула, одне рівняння, їх нумерують, наприклад, «Рис. А.1», «Таблиця А.1», «Формула В.1».

Якщо додаток має продовження, то продовження додатка пишуть з абзацного відступу рядка з першої великої літери, вказуючи номер додатка і номер таблиці, рисунка або формули. Наприклад, «Продовження табл. А.4», «Продовження додатка Б», «Продовження рис. В.2».

Виправлення помилок

Незначні друкарські помилки, описки і графічні неточності, виявлені в роботі, можна виправляти шляхом зафарбовування білою фарбою і нанесенням на тому ж місці виправленого тексту від руки чорним чорнилом або шляхом вклеювання роздрукованого фрагмента. Допускається не більше, ніж два виправлення на одній сторінці.

Демонстраційний матеріал до захисту кваліфікаційної роботи

Демонстраційний матеріал до захисту кваліфікаційної роботи оформлюється на аркушах формату А4 у кількості, визначеною автором дипломної роботи та його науковим керівником та у електронному вигляді презентації.

Додатки

Додаток А

**Орієнтована тематика кваліфікаційних робіт для здобувачів першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності**

**072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
освітньо-професійної програми
«Фінанси, банківська справа та страхування»**

1. Механізм процесу формування та використання фінансових ресурсів підприємства і напрями його удосконалення.
2. Управління процесом забезпечення фінансової стійкості підприємства.
3. Комплексна оцінка фінансового стану й шляхи фінансової стабілізації підприємства.
4. Оцінка ймовірності банкрутства підприємства та шляхи його запобігання.
5. Оцінка дебіторської і кредиторської заборгованості, оптимізація їх складу.
6. Особливості формування і фінансування оборотних коштів на підприємстві.
7. Оцінка необоротних активів підприємства та ефективності їх використання.
8. Оцінка ефективності управління грошовими потоками підприємства.
9. Методи прогнозування основних фінансових показників стану підприємства та їх застосування.
10. Граничний аналіз і оптимізація прибутку, витрат і обсягу виробництва
11. Особливості оцінки платоспроможності і ліквідності підприємства
12. Структура джерел фінансування активів підприємства і ефективність їх використання.
13. Рентабельність підприємства та шляхи її підвищення.
14. Оцінка кредитоспроможності підприємства.
15. Фінансування підприємств за рахунок позичкового капіталу.
16. Особливості фінансування підприємств різних форм організації бізнесу.
17. Управління внутрішніми джерелами фінансування підприємств.
18. Фінансові аспекти реорганізації підприємств.
19. Організація фінансової діяльності підприємств у сфері зовнішньо-

економічних відносин .

20. Розробка та реалізація фінансової стратегії підприємства.
21. Аналіз джерел формування фінансового потенціалу підприємства та підвищення ефективності його використання.
22. Фінансовий стан промислового підприємства: його діагностика та прогнозування.
23. Фінансова стійкість промислового підприємства: критерії оцінки та шляхи забезпечення.
24. Управління фінансовою безпекою підприємства.
25. Формування фінансового результату діяльності промислового підприємства.
26. Система управління оборотними коштами підприємства та підвищення ефективності їх використання.
27. Оцінка грошових потоків в системі управління платоспроможністю промислового підприємства.
28. Система управління грошовими потоками та напрями її удосконалення на підприємстві.
29. Джерела фінансування закладів вищої освіти та оптимізація їх структури.
30. Формування й використання фінансового потенціалу закладів вищої освіти.
31. Особливості формування фінансових ресурсів підприємства аграрного сектору та підвищення ефективності їх використання.
32. Механізм формування та ефективного використання фінансових ресурсів підприємства житлово-комунального господарства.
33. Особливості фінансової діяльності суб'єктів малого підприємництва та фактори, що впливають на їх фінансовий стан.
34. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку в Україні.
35. Оптимізація обсягу та структури банківських ресурсів.
36. Аналіз джерел формування капіталу комерційного банку та резерви зростання його обсягу.
37. Економічні основи діяльності комерційного банку та механізм управління його ліквідністю і платоспроможністю.
38. Система управління ліквідністю комерційного банку та побудова оптимальної моделі її оцінки.
39. Вплив ліквідності та платоспроможності на ефективність діяльності комерційного банку.

40. Забезпечення фінансової стійкості сучасного комерційного банку.
41. Показники оцінки фінансової стійкості комерційного банку та фактори її зміцнення.
42. Удосконалення методики оцінки фінансового стану у процесі забезпечення фінансової стійкості банку.
43. Прибуток комерційного банку та порядок його розподілу і використання.
44. Управління процесом формування та розподілу прибутку комерційного банку.
45. Оцінка фінансових результатів комерційного банку.
46. Аналіз фінансового стану комерційного банку та шляхи його покращення.
47. Стратегія управління ефективністю діяльності комерційного банку
48. Факторний аналіз фінансових результатів в системі банківського менеджменту
49. Послуги комерційних банків та нові тенденції в зміні їх змісту і структури.
50. Стратегія управління активами і пасивами банку та її інструментарій.
51. Ресурсне забезпечення діяльності банку та можливості зростання його обсягу
52. Депозитна політика комерційного банку та механізм її реалізації.
53. Управління вкладними операціями комерційного банку та стимулювання їх розвитку.
54. Діджиталізація банківського бізнесу.
55. Цифрові тренди банківської діяльності.
56. Депозитна стратегія як фактор підвищення конкурентоспроможності банку.
57. Склад та структура зобов'язань банку в системі підтримки його ліквідності.
58. Кредитна політика комерційного банку та механізм її реалізації.
59. Організація банківського кредитування: принципи та ресурси.
60. Критерії оцінки ефективності кредитних операцій комерційного банку.
61. Формування кредитного потенціалу комерційного банку та оцінка ефективності його використання
62. Кредитні операції комерційного банку та удосконалення механізму їх здійснення.
63. Кредитна активність комерційних банків та перспективи її зростання

64. Диверсифікація кредитних вкладень комерційних банків: стратегії, продукти та технології.
65. Механізм банківського кредитування юридичних осіб та його роль у зростанні дохідності банку.
66. Особливості кредитування юридичних осіб та шляхи мінімізації кредитного ризику.
67. Розширення спектру банківських послуг індивідуальним клієнтам як напрям реалізації кредитної політики комерційного банку
68. Стратегія банку на ринку споживчого кредитування та механізм її реалізації.
69. Оцінка інвестиційних ризиків банківських інституцій.
70. Кредитна політика комерційного банку та особливості її реалізації у взаємовідносинах з населенням.
71. Управління процесом формування кредитного портфеля у системі фінансового менеджменту банку.
72. Кредитний портфель комерційного банку та критерії оцінки його якості.
73. Оцінка кредитоспроможності позичальника та її роль у мінімізації кредитних ризиків банку.
74. Діяльність комерційних банків з цінними паперами.
75. Становлення і розвиток валютного ринку в Україні і валютні операції комерційних банків.
76. Аналіз ризиків комерційного банку та шляхи їх мінімізації.
77. Формування системи ризик-менеджменту банку та можливості мінімізації втрат.
78. Факторний аналіз кредитного ризику за видами класифікованих позик.
79. Оцінювання кредитного ризику банку та можливості його мінімізації.
80. Особливості діяльності кредитної спілки та критерії оцінки її ефективності.
81. Страховий ринок: світові та національні тенденції його розвитку.
82. Страховий ринок України: тенденції та перспективи його розвитку.
83. Страховий ринок та чинники, що впливають на ефективність його функціонування.
84. Страховий захист майна: механізм здійснення та шляхи його удосконалення.
85. Особливості забезпечення страхового захисту юридичних осіб та можливості його подальшого розвитку.

86. Моніторинг сучасного стану та напрями розвитку системи страхових послуг.
87. Аналіз ринку страхових послуг: тенденції та перспективи розвитку.
88. Сучасний стан та механізм забезпечення страхового захисту фізичних осіб.
89. Особисте страхування як складова система страхового захисту населення.
90. Система управління страховими ризиками та шляхи його мінімізації.
91. Джерела формування портфеля майнового страхування та чинники поліпшення його якості.
92. Страхування відповідальності: тенденції та перспективи розвитку.
93. Забезпечення страхового захисту населення: сучасний стан та перспективи розвитку
94. Аналіз ринку майнового страхування в Україні та перспективи його розвитку.
95. Обов'язкове страхування та механізм його впровадження в Україні.
96. Страхування засобів транспорту та напрями його удосконалення.
97. Медичне страхування громадян та перспективи його розвитку.
98. Комплексний страховий захист підприємств: економічна необхідність та значення.
99. Страховий ринок та чинники, які впливають на ефективність його функціонування.
100. Перестрахування і його роль у розвитку страхового ринку України.
101. Ризики транспортного страхування та можливості їх мінімізації.
102. Джерела формування портфеля майнового страхування та чинники поліпшення його якості.
103. Фінансові ресурси фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності: аналіз джерел та оптимізація структури
104. Розвиток пенсійної системи в Україні та критерії оцінки ефективності її функціонування.
105. Пенсійний фонд України: джерела формування і напрями використання.
106. Страхування від нещасних випадків на виробництві: особливості та механізм здійснення.
107. Фінансове забезпечення функцій та повноважень органів місцевого самоврядування.
108. Формування фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування.

109. Місцеві бюджети України: формування та роль у соціально-економічному розвитку регіонів.

110. Система доходів місцевих бюджетів та її розвиток (на прикладі відповідного бюджету).

111. Система видатків місцевих бюджетів (на прикладі відповідного бюджету).

112. Особливості виконання місцевих бюджетів через систему Державного казначейства.

113. Контроль органів Державного казначейства за цільовим використанням бюджетних коштів.

114. Державний бюджет і його роль в реалізації економічної і соціальної політики.

115. Державний бюджет України: аналіз його формування та напрями використання.

116. Державне регулювання податкової системи в сучасних умовах.

117. Система оподаткування доходів фізичних осіб та її вплив на стабілізацію фінансової системи України.

118. Місцеві податки та їх роль у формуванні місцевих бюджетів України.

119. Податок на додану вартість в системі непрямого оподаткування.

120. Прибуткове оподаткування населення та основні напрями його реформування

121. Податок на прибуток та його роль в умовах ринкової економіки.

122. Механізм формування податкових і неподаткових надходжень до місцевих бюджетів та напрями його удосконалення

123. Прямі податки і їх роль в регулюванні господарської діяльності підприємства.

124. Непрямі податки і удосконалення механізму їх справляння.

125. Удосконалення системи місцевих податків.

126. Роль податку на прибуток підприємств у формуванні бюджетної системи та його взаємозв'язок з фінансовою політикою держави.

127. Особливості стягнення та напрямки розвитку податку на додану вартість в умовах ринку.

128. Роль непрямих податків у формуванні доходів бюджетів та їх взаємозв'язок з фінансовою політикою держави.

129. Спрощені методи оподаткування малого бізнесу в Україні та шляхи їх розвитку в умовах фінансової невизначеності.

130. Бюджетна система України та шляхи її удосконалення.

131. Процеси формування міжбюджетних відносин в Україні.
132. Бюджетне фінансування видатків на соціальний захист: перспективи розвитку.
133. Казначейська система виконання Державного бюджету в Україні
134. Особливості формування фінансових ресурсів територіальних органів Державного казначейства України (на прикладі УДКСУ у м. Кам'янському).
135. Місцеві бюджети у формуванні та реалізації соціальних програм.
136. Зміцнення фінансової бази місцевих бюджетів як необхідна умова самостійності територіальної громади.
137. Особливості сучасного стану організації виконання видатків місцевих бюджетів та основні шляхи вдосконалення.
138. Особливості формування доходів місцевих бюджетів: стан, проблеми та шляхи вдосконалення.
139. Стабілізаційні заходи НБУ на період дії воєнного стану.
140. Фінансовий контроль в системі державних фінансів України
141. Організація та проблеми касового виконання бюджету в Україні.
142. Державне регулювання та саморегулювання фінансового ринку
143. Цифрова трансформація у сфері фінансів.
144. Ринок цінних паперів в Україні: сучасний стан та тенденції розвитку.
145. Фондовий ринок та біржова діяльність в Україні.
146. Оцінка ефективності діяльності фондової біржи.
147. Сучасний стан та тенденції розвитку міжнародного фондового ринку.
148. Особливості здійснення інвестиційної діяльності комерційного банку.
149. Оцінка інвестиційного клімату Дніпропетровської області.
150. Напрями післявоєнного розвитку фінансової системи України.

Форма заяви на кваліфікаційну роботу

Завідувачу кафедри фінансів та обліку

д.е.н., професору *Будько О.В.*

здобувача групи _____

спеціальності 072 «Фінанси, банківська

справа, страхування та фондовий ринок»

факультету ЕСК

Заява

Прошу Вас затвердити мені тему кваліфікаційної роботи:

(за матеріалами ...)

Дозволити збір вихідних даних _____
(установа , підприємство)

«___» _____ 20__ р. _____
(П.І.Б. підпис здобувача)

Кафедра призначає :

Керівником кваліфікаційної роботи: _____
(ПІБ керівника, підпис)

Консультантом кваліфікаційної роботи: _____
(ПІБ консультанта)

Зав. кафедри фінансів та обліку
д.е.н., професор _____

Будько О.В.

Форма титульного листа роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Економіки та соціальних комунікацій

(повна назва факультету)

Кафедра фінансів та обліку

(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

бакалавр

(рівень вищої освіти)

на тему: _____

Виконав: здобувач вищої освіти

курсу групи

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок»

(код і назва спеціальності)

освітньо-професійна
програма «Фінанси, банківська
справа та страхування»

(найменування)

(прізвище та ініціали)

Керівник: _____

(прізвище та ініціали)

Рецензент: _____

(прізвище та ініціали)

Кам'янське

20__

Форма завдання на кваліфікаційну роботу
Дніпровський державний технічний університет
 (повне найменування закладу вищої освіти)

Факультет: економіки та соціальних комунікацій

Кафедра: фінансів та обліку

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
 (шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри

_____ Будько О.В.

«___» _____ 20__ рік

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

 (прізвище, ім'я по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи: _____

керівник кваліфікаційної роботи: _____
 (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ДДТУ від _____ року № _____

2. Строк подання здобувачем кваліфікаційної роботи: _____

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи: _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): _____

5. Перелік графічного матеріалу: _____

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 1			
Розділ 2			
Розділ 3			

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів КР	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Розділ I Назва...		Виконано на ____%
2	Розділ II Назва...		Виконано на ____%
3	Розділ III Назва...		Виконано на ____%
5	Оформлення роботи		Виконано на ____%
6	Отримання відгуку та рецензії		Виконано на ____%
7	Підготовка доповіді та презентації		Виконано на ____%

Здобувач вищої освіти

(підпис)_____
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)_____
(прізвище та ініціали)

Зразок відгуку наукового керівника

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний технічний університет

ВІДГУК

на кваліфікаційну роботу
здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
факультету ЕСК гр. _____

ПІБ здобувача

на тему: _____

1. Відповідність теми і змісту кваліфікаційної роботи виданому завданню _____

2. Характеристика рівня теоретичної підготовки, вмінь і навичок здобувача _____

3. Головні елементи кваліфікаційної роботи, висновки і рекомендації _____

4. Оцінка самостійності виконання кваліфікаційної роботи _____

5. Загальна оцінка роботи здобувача над кваліфікаційною роботою _____

Керівник:

Підпис _____

наук. звання, посада, ПІБ керівника

Зміст зовнішньої рецензії

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу здобувача ____ курсу ____ групи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» _____ на тему: «_____».

Актуальність теми кваліфікаційної роботи:

Теоретичне значення отриманих результатів:

Практична цінність висновків і результатів:

Недоліки та зауваження:

Загальний висновок про рекомендацію кваліфікаційної роботи щодо захисту та присвоєння їй автору кваліфікації «бакалавр» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»

Рецензент,
(наукове звання, посада, місце роботи)

ПІБ

*Печатка установи,
яка засвідчує підпис рецензента*

*Зразок заяви про дотримання академічної доброчесності***ЗАЯВА****щодо самостійності виконання кваліфікаційної роботи**

Я, _____, здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» гр. _____ факультету МЕСФ заявляю: моя кваліфікаційна робота на тему _____ (за матеріалами _____) виконана самостійно і в ній відсутні елементи академічного плагіату. Всі запозичені з друкованих та електронних джерел, а також захищених раніше дипломних робіт, кваліфікаційних робіт та інших письмових робіт, кандидатських і докторських дисертацій мають відповідні посилання.

Я ознайомлений з діючим положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату, згідно з яким виявлення плагіату є підставою для відмови в допуску кваліфікаційної роботи до захисту та застосування дисциплінарних заходів.

(прізвище, ініціали) (підпис)

(дата)

Форма титульного аркушу ілюстративного матеріалу

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Дніпровський державний технічний університет

кафедра фінансів та обліку

**ДЕМОНСТРАЦІЙНИЙ МАТЕРІАЛ
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА ТЕМУ**

«.....»

Здобувач

Рівень вищої освіти.....

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

ПІБ здобувача

Керівник кваліфікаційної роботи

ПІБ

наукове звання, посада

Кам'янське , ДДТУ

Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ

стор.

Вступ

РОЗДІЛ I Теоретико-методичні засади аналізу кредитного портфеля банку

1.1 Сутність, функції та організаційні основи формування кредитного портфеля банку

1.2 Типологія та класифікація кредитного портфеля банку

1.3 Вітчизняний та зарубіжний досвід визначення ризику кредитного портфеля банку

II Оцінка кредитного портфеля ПАТ «...»

2.1 Характеристика діяльності банку та аналіз його фінансового стану

2.2. Оцінка структури та якості кредитного портфеля банку

2.3 Факторний аналіз кредитного портфеля банку

III Оптимізація підходів до аналізу кредитного портфеля банку

3.1 Методичний підхід до визначення інтегрального показника оцінки кредитного портфеля банку за допомогою таксономічного аналізу

3.2 Розробка моделі формування оптимального кредитного портфеля банку

Висновки

Перелік використаних джерел

Додатки

Приклади оформлення ілюстративного матеріалу

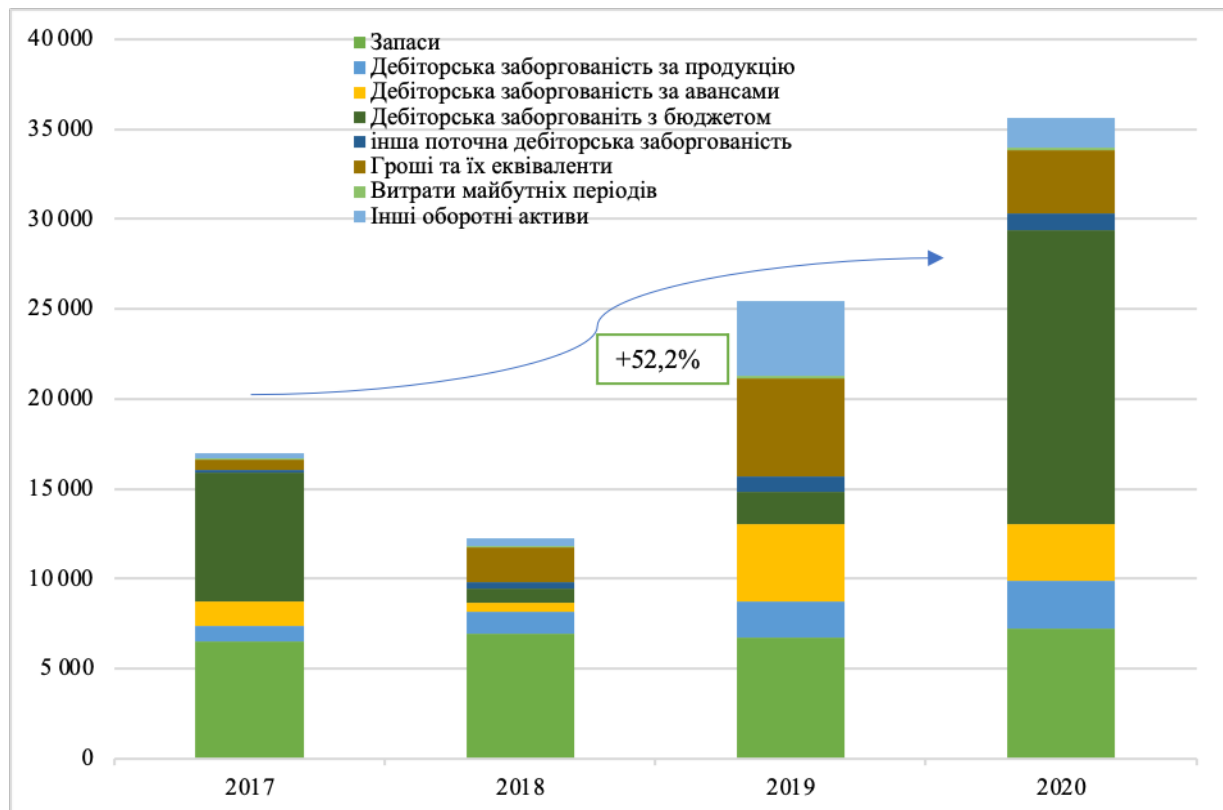

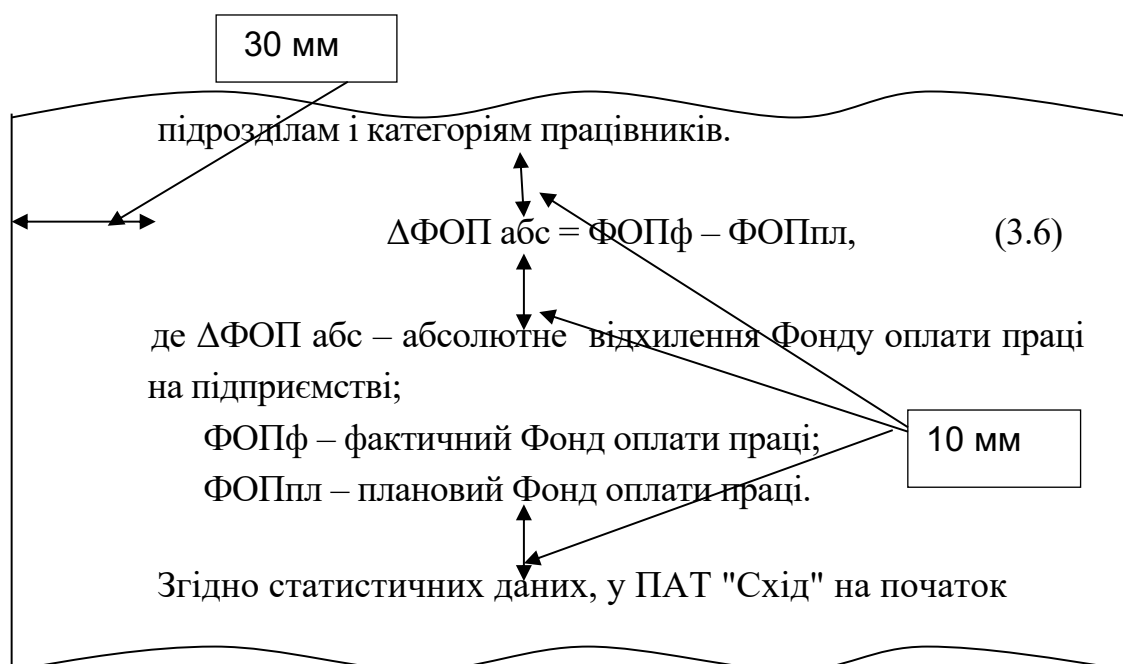
Рисунок 2.4 - Структура оборотних активів підприємства за 2017-2020 рр., тис грн, побудовано за [Додатки А-Г]

Приклад оформлення таблиць

Таблиця 2.6 - Дебіторська заборгованість підприємства у 2023 році, тис грн

Найменування показника	Всього на кінець року	у т. ч. за строками непогашення		
		до 12 місяців	від 12 до 18 місяців	від 18 до 36 місяців
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги тис грн/%	2623	2350	43	230
		89,3%	1,6%	9,1%
Інша поточна дебіторська заборгованість, тис грн/%	941	893	4	44
		94,9%	0,4%	4,7%

Приклад оформлення формул

Порядок оформлення переліку використаних джерел

1. Дичківська О. О. Інноваційний менеджмент : конспект лекцій. Київ : ДІА, 2018. 82 с.
2. Єлисеєва О. К. Методи та моделі оцінки і прогнозування фінансового стану підприємств: монографія. Краматорськ : ДДМА, 2017. 208 с.
3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : станом на 10 жовт. 2017 р. / К. І. Мягченко та ін. ; за заг. ред. І. М. Ливанова. Київ :ЦУЛ, 2017. 428 с.
4. Мельник О. Г. Методичні положення з експрес-діагностики загрози банкрутства підприємства. *Фінанси України*. 2022 №6. С. 108 – 116.

Приклади оформлення бібліографічного опису:

Книга одного автора:

1. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз і планування : навчальний посібник. Дніпропетровський ун-т економіки та права. К. : ЦНЛ, 2013. 224 с.

Книга авторського колективу у складі від двох до чотирьох осіб:

1. Лігоненко Л. О. Управління грошовими коштами торговельного підприємства : навчальний посібник / Л. О. Лігоненко, Г. В. Ковальчук ; Мін-во освіти і науки України, Київський держ. торговельно-економ. ун-т. К. : КДТЕУ, 1998. 156 с.

Законодавчі та нормативні документи:

1. Закон України про пенсійне забезпечення : офіційне видання. Верховна Рада. К. : Парламентське вид-во, 1998. 56 с. (Закони України).

2. Про затвердження методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства : наказ Міністерства економіки України від 19.01.2006 № 14 [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0014665-06> – 29.09.2010. – Назва з екрана.

Стаття з газети чи журналу:

1. Боярко І. М. Оцінка інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання. *Актуальні проблеми економіки*. 2021. № 7. С. 90–100.

Складова частина збірника:

1. Школьник І. О. Роль банків у процесі формування національної моделі фінансового ринку. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : зб. тез доповідей X Всеукраїнської науково-практичної конференції (22–23 листопада 2007 р.) : у 2 т. : Т. 1. С. 106–108.

Електронні ресурси:

1. Архів статистичної інформації [Електронний ресурс] / Головне управління статистики в Сумській області: офіційний сайт. URL: <http://www.sumystat.sumy.ua/arxiv.html> (дата звернення: 15.03.2022)

Закордонні видання:

1. Altman E. Corporate distress diagnosis : comparisons using linear discriminant analysis and neural network — the Italian experience / E. Altman, G. Marco, F. Varetto // *Journal of Banking and Finance*. 1994. № 18. P. 505—529.

Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних робіт для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» всіх форм навчання.

Укладач: **Ганзюк Світлана Михайлівна**

Підписано до друку 21.03.2024 р.

Формат А5 обсяг 2,86 др. арк.

Тираж 40 примірників. Замовлення 152

51900 м. Кам'янське,
вул. Дніпробудівська, 2